

NEDERLANDS TIJDSCHRIFT VOOR **LOGOPEDIE**

Jaargang 89 | # 3 | april 2017

IVETTE KNOTTNERUS EN PAULA HETTINGA

KENNISVERBREIDING

is het uiteindelijke doel
van onze kringen?

OPINIE

De essentie
van stotteren

KENNIS

Een terugblik op
Summerschool
Dublin 2016

KWALITEIT

Het fundament
versterken voor
de toekomst

50 pagina's, samengesteld vanuit recente nationale en internationale wetenschappelijke kennis. In de inleiding wordt vermeld dat het boek zich hierbij richt op kinderen met een specifieke taalontwikkelingsstoornis (S-TOS). Als lezers de inleiding overslaan missen ze dit, handig dus om hier te vermelden. De indeling van het boek voelt logisch aan: na algemene informatie en de kenmerken van taalstoornissen komt vervolgens diagnostiek, therapie en evaluatie van de therapie aan bod. Hoofdstukken kunnen ook goed afzonderlijk gelezen worden.

Het boek begint met meer algemene kennis over TOS, zoals toelichting van de definitie, prevalentie, oorzaken en prognose (allen hoofdstuk 1). In hoofdstuk 2 worden vervolgens de kenmerken van taalontwikkelingsstoornissen per leeftijdsgroep beschreven (baby's en peuters, kinderen van 4-8 jaar, kinderen van 9-12 jaar, pubers en adolescenten). In hoofdstuk 3 worden de stappen die genomen dienen te worden bij diagnostiek uitgebreid besproken. Ook worden de meest gangbare en bruikbare diagnostische testen globaal besproken. Deze paragraaf van het boek heeft daarom het risico te verouderen in de loop van de tijd. Hoofdstuk 4 bevat uitgangspunten voor taaltherapie bij de betreffende doelgroep. Paragrafen over bijvoorbeeld de samenwerking met ouders en professionals, therapie-modellen en therapeutische technieken zijn zeker ook in een breder kader te beschouwen en niet alleen relevant bij therapie voor kinderen met TOS.

Interventies en werkvormen die mogelijk ingezet kunnen worden

zijn in hoofdstuk 5 beschreven, dit hoofdstuk staat vol met praktische informatie voor de behandelend logopedist. Hierbij is een onderdeel gemaakt per taalaspect (fonologie, morfosyntaxis, lexicon en semantiek, pragmatiek) en hierbij weer een onderverdeling per taalfase (vroeglinguale fase, differentiatiefase en voltooiingsfase). Ook bevat dit hoofdstuk een paragraaf over taaltherapie gericht op het verbeteren van het foneembewustzijn bij kleuters. Hoofdstuk 6 is tweeledig. De evaluatie van gegeven taaltherapie wordt eerst beschreven en zal voor logopedisten die zoeken naar manieren om hun behandeldoelen te evalueren een prettige ondersteuning zijn. Het tweede deel van dit hoofdstuk beschrijft het wetenschappelijk bewijs voor de effectiviteit van taaltherapie bij TOS. Het boek eindigt met een hoofdstuk over comorbide stoornissen, autismespectrumstoornissen, slechthorendheid en dyslexie. Bij deze stoornissen komen de implicaties voor diagnostiek en behandeling aan bod.

Auteurs hebben zichzelf tekort gedaan door dit boek een handboek te noemen, het is een naslagwerk waarin alle aspecten van diagnostiek en behandeling van kinderen met taalstoornissen worden benoemd. Het boek is een mix van wetenschappelijke inzichten en praktische aanbevelingen voor het werkveld. Dit boek is een musthave voor logopedisten die werken met deze doelgroep, niet alleen om in de kast te zetten maar om grondig door te nemen van kaft tot kaft.

Janneke de Waal-Bogers
logopedist remedial teacher

Handboek Taalontwikkelingsstoornissen

E. Gerrits, M. Beers, G. Bruinisma,
I. Singer (Red), 2017, Coutinho, 424 pag.
€49,50, ISBN 9789046904015

Auteurs willen met deze uitgave actuele wetenschappelijke kennis over taalontwikkelingsstoornissen (TOS) toegankelijk maken voor professionals die werken met kinderen met TOS. En dat is zeker gelukt, het boek is zeer compleet. De inhoud is, getuige de indrukwekkende literatuurlijst van